

EXPUNERE DE MOTIVE

Acordarea de onoruri reprezintă una dintre cele mai înalte forme de a prezenta respectul și recunoașterea cuvenite unui cetățean român sau străin care a adus servicii României prin activitatea pe care acesta a desfășurat-o. Legislația actuală care prevede modalitatea de acordare a distincțiilor și onorurilor, și anume **Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, cu modificările și completările ulterioare** are însă câteva lacune legislative care duc la interpretări ce contrazic chiar spiritul în care a fost creată această lege. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României intervine în scopul clarificării unor situații în care pot fi retrase decorațiile acordate membrilor unui ordin, inițiativa pornind dinspre reprezentanții societății civile către reprezentanții din Parlament.

În prezent, se aplică o interpretare eronată a prevederilor art. 51 din Legea nr. 29/2000, în sensul că decorațiile sunt retrase doar persoanelor condamnate definitiv printr-o hotărâre judecătorească la pedepse privative de libertate, executate în regim de detenție, iar faptele dezonorante care aduc prejudicii morale membrilor ordinului sunt subiectiv interpretate.

În cele ce urmează, expunem câteva situații în care se regăsesc membri ai unor ordine (deși sunt zeci de cazuri), membri cărora ar fi fost firesc să li se retragă decorațiile, însă acest lucru nu s-a întâmplat până în prezent din cauza unor interpretări greșite ale prevederilor art. 51 din Legea 29/2000 privind sistemul național de decorații al României.

Un astfel de exemplu se referă la faptul că persoanele condamnate la pedeapsa privativă de libertate cu suspendarea executării acesteia prin sentință definitivă nu își pierd automat și distincțiile primite de la statul român, deoarece nu există un articol specific care să stipuleze acest lucru, cu toate că este lesne de înțeles că, odată cu primirea unei sentințe definitive, aceste persoane nu mai au *de facto* calitatea de cetățeni onorabili, prin urmare nu mai merită distincția primită de la Președintele României.

Un caz pe care îl expunem aici este al unei persoane decorate cu Ordinul Steaua României, în grad de Mare Ofițer (2002) și Ordinul Meritul Sanitar, în grad de Cavaler (2010):

Aceasta a fost condamnată la 1 an de închisoare cu suspendarea executării, sub supraveghere, a pedepsei, pe durata unui termen de încercare de 3 ani pentru favorizarea făptuitorului, hotărâre definitivă pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în 2015.

În acest caz, persoanei respective nu i-au fost retrase cele două ordine, chiar dacă a fost condamnată la o pedeapsă privativă de libertate de 1 an de închisoare, pe motivul că acesta nu a executat pedeapsa în regim de detenție într-un penitenciar, măsura dispusă de instanța de judecată fiind aceea de suspendare a executării pedepsei sub supraveghere.

Cu referire la suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, în doctrină s-a afirmat că reprezintă *"o măsură de politică penală bazată pe încrederea în posibilitatea îndreptării condamnatului și pe punerea lui la încercare în acest scop, fiind destinată să ducă la*

realizarea scopului pedepsei fără executarea efectivă a acesteia, evitându-se astfel neajunsurile pe care le atrage după sine privațiunea de libertate” și ”totodată, cheltuielile pe care le implică executarea pedepsei în penitenciar”.

Suspendarea executării este o măsură de individualizare judiciară a pedepsei, ce nu are ca efect modificarea calificării juridice a pedepsei aplicate, în sensul înlăturării caracterului său privativ de libertate, ci are ca efect provizoriu neexecutarea pedepsei privative de libertate pe perioada termenului de încercare.

Din analiza dispozițiilor art. 51 lit. a) din Legea 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, rezultă că legea face referire numai la tipul de pedeapsă aplicată, respectiv privativă de libertate, fără a distinge în funcție de modul de individualizare a executării acesteia.

Pentru a înlătura posibile interpretări eronate ale acestei prevederi legale considerăm necesar a modifica lit. a) a articolului 51 din Legea 29/2000, în sensul precizării expresiei “pedeapsă privativă de libertate”, indiferent de modul de individualizare a executării acesteia.

De asemenea, aceeași problemă există și în cazul persoanelor care au fost declarate lucrători sau colaboratori ai Securității prin hotărâre judecătorească definitivă.

În ceea ce privește retragerea decorațiilor pentru fapte dezonorante care aduc prejudicii morale membrilor ordinului, considerăm că acele persoane care au exercitat activități de poliție politică, lucrători sau colaboratori ai fostei Securități, se află în situații de nedemnitate care atrag retragerea decorațiilor și ordinelor acordate.

O persoană decorată cu Ordinul Steaua României în grad de Cavaler (2002) este cel de-al doilea exemplu.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a stabilit, prin decizie definitivă că persoana respectivă a desfășurat activități de poliție politică în sensul art. 5 alin. 3 din Legea nr.187/1999, din anul 1983 până în anul 1987 și că a semnat note informative. Contestația acestei persoane a fost respinsă ca nefondată de Curtea de Apel și a rămas definitivă prin decizia pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal.

Se poate însă observa că prevederile art. 51 lit. b) din Legea 29/2000 sunt interpretabile dacă în prezent avem exemple de persoane, distinse cu diverse ordine, care au fost condamnate definitiv pentru că au desfășurat activități de poliție politică, dar cărora **nu le-au fost retrase decorațiile**. Însă prevederile art. 51 lit. b) nu sunt suficient de clare pentru a fi aplicabile în astfel de situații, motiv pentru care considerăm necesar a fi completate cu prevederile propuse, respectiv retragerea decorațiilor pentru motivele prevăzute la litera nou introdusă prin prezenta inițiativă, lit. c): „constatarea, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, a faptului că persoana decorată, în sensul prezentei legi, a fost lucrător sau colaborator al Securității și a desfășurat activități de poliție politică.”

Un alt aspect care lipsește din cadrul normativ actual este faptul că funcția de Cancelar al Cancelariei Ordinilor poate fi pe viață, deci fără un indicator limitat de timp. Aceasta este o practică ce contravine unor principii elementare de guvernare democratică. Propunerea legislativă corectează acest lucru, limitând mandatul unei persoane în funcția de Cancelar al Ordinilor la maximum 10 ani.

Nu în ultimul rând, nu există o perioadă - limită în care poziția de membru al Consiliului de Onoare poate să fie ocupată, aspect ce creează în prezent o situație problematică. Astfel, în acest moment nu este respectat art. 53 alin.(1) din Legea nr.29/2000, care impune un număr de 7 membri pentru componența Consiliului de Onoare, în cazul ordinilor naționale (în condițiile în care un loc de cavaler în grad de Mare Cruce a devenit vacant prin demisia lui Ionel Haiduc). Acest loc nu a fost ocupat nici până acum. Am propus o perioadă de maximum o lună în care orice loc rămas vacant din Consiliu trebuie ocupat.

În plus, pentru a asigura o deplină transparență și o corelare legislativă corespunzătoare, am intervenit și asupra Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, prin care am inclus persoanele decorate în lista publică a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, pentru a permite oricărui cetățean și presei accesul liber și neîngrădit la informațiile cu privire la existența sau nu a calității de colaborator al Securității a unor persoane.

De asemenea, pentru a facilita verificarea tuturor persoanelor care au fost deja decorate, am propus ca în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Cancelaria Ordinilor să solicite o declarație pe propria răspundere fiecărui membru, în care să specifice dacă a avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia.

Decorațiile sunt conferite cetățenilor români pentru serviciile excepționale aduse statului și poporului român, pentru acte de eroism săvârșite în serviciul militar și pentru merite deosebite în activitate. Din consultările cu societatea civilă am concluzionat că decorațiile și ordinele României, precum și principiile și valorile pentru care ele sunt acordate sunt grav compromise prin menținerea lor în posesia unor persoane decăzute din dreptul moral de a beneficia de aceste onoruri. Prin urmare, considerăm absolut necesară și utilă intervenția legislativă propusă.

Date fiind cele prezentate mai sus, vă înaintăm spre dezbatere și adoptare prezenta propunere legislativă.

Inițiatori:

Raoul - Adrian TRIFAN
senator USR

Nicu FĂLCOI
deputat USR

LISTĂ SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

NR.	PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	Nicu Fălcoi		USR PLUS
2.	Raoul - Adrian Trifan		USR PLUS
3.	MOLNAR RADU-IULIAN		USR PLUS
4.	RIZEA CRISTINA-CAMELIA		USR PLUS
5.	ducuță Radu		USR PLUS
6.	STEFAN IULIAN CRANCA		USR PLUS
7.	Diana Stoica		USR PLUS
8.	CRANCA ANAREI IULIAN		USR PLUS
9.	BOTEZ MIHAI-CĂTĂLIN		USR PLUS
10.	DIANA-ANNA BUZOIANU		USR PLUS
11.	POLITEANU MIHAI		USR PLUS
12.	Ștefan Ștefan - Ștefan		USR PLUS

13.	LORANT ZOLTAN	USR PLUS
14.	GIURGIU ADRIAN	USR PLUS
15.	PRUNEAR ALIU-CAROL	USR PLUS
16.	SAS LORANT ZOLTAN	USR PLUS
17.	DANA TAIU	USR PLUS
18.	BALTA BERTU VIOREL	USR PLUS
19.	BADCA ILIHALEXANDRU	USR PLUS
20.	TENITA CATALIN TENITA	USR PLUS
21.	TOMA DANIEL-LIVIU	USR PLUS
22.	LIVIU DANIEL-PAUL	USR PLUS
23.	TODOSU BENIAMIN	USR PLUS
24.	NEAGU DENISA ELENA	USR PLUS
25.	SIMINA TULBURE	USR PLUS
26.	IZMELU OANA-OLIVIA	USR PLUS
27.	APOSTOL ANIM	USR PLUS
28.	HAVARNEANU FILIP	USR PLUS

29.	BRIAN CRISTIAN	USR PLUS
30.	HANGAN POLYANNA	USR PLUS
31.	Scudus Cristian Gabriel	USR PLUS
32.	TERENTE EUGEN	USR PLUS
33.	TEHINA DRAGOS CAIBU	USR PLUS
34.	PANAIT RADU	USR PLUS
35.	CRISTIAN GHITA	USR PLUS

LISTĂ SEMNĂTURI SUSTINĂTORI

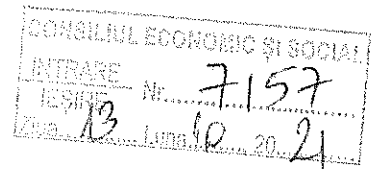
LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

NR.	PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	Nicu Fălcoi		USR PLUS
2.	Raoul - Adrian Trifan		USR PLUS
3.	ȘTEFAN COSTEȘ		USR PLUS
4.	CRISTI BOTEȘ		USR PLUS
5.	NEGOI EUGEN REMUS		USR PLUS
6.	DARĂU AMBROZIE-TRINEU		USR PLUS
7.	ȚOȘ ALEXANDRU ROBERT		USR PLUS
8.	CRISTIAN GHICA		USR PLUS
9.	VLAD SERGIU COSMIN		USR PLUS
10.	IVAN ȘTEFAN		USR PLUS
11.	CRISTIAN BORDOI		USR PLUS
12.	MURCEȘTEAN CRYSTIAN		USR PLUS

13.	SPĂTARU SIMONA	ISR PLUS
14.	MIZCANU Ion-Noroc	ISR PLUS
15.	SEBASTIAN CĂZDĂRE	ISR PLUS
16.	RADU MIHAIL	ISR PLUS
17.	GHEORGHIȚĂ MIHAI	ISR PLUS
18.	POFESCU ION-DĂBĂȘ	ISR PLUS
19.	PĂLĂRĂȘ ȘTEFAN	ISR PLUS
20.	COSMIN - MARIAN POTERĂȘ	ISR PLUS
21.	OPRINOIU HUREL	ISR-PLUS
22.	BODEA MARIUS	ISR PLUS
23.	GHEORGHE CĂTĂNĂ	AUR
24.	AELBINEI EUGENIA	AUR
25.	ROȘTEA ANDREI	USR
26.	GHEORGHIȚĂ MIHAI	ISR PLUS
27.	MUREȘAN CLAUDIU	USR
28.	BOTEZ MIHAI-CĂTĂLIN	USR

29.	VIASU Gosmin		USR
30.	Ios Alexandru Robert		USR
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

Art. I – Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 18 februarie 2014, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și completează după cum urmează:

1. După articolul 3 se introduce un nou articol, art. 3¹ cu următorul cuprins:

Art. 3¹ - Decorațiile nu pot fi conferite categoriilor menționate la art. 3, respectiv persoanelor condamnate prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, persoanelor care au săvârșit fapte dezonorante care aduc prejudicii morale membrilor ordinului și persoanelor care au fost lucrători sau colaboratori ai organelor de Securitate și care au făcut poliție politică.

2. La articolul 51, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

a) **condamnarea, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, la pedeapsa privativă de libertate, indiferent de modul de individualizare a executării pedepsei.**

3. La articolul 51, după litera b) se introduce o nouă literă, litera c) cu următorul cuprins:

c) **constatarea, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, a faptului că persoana decorată, în sensul prezentei legi, a fost lucrător sau colaborator al Securității și a desfășurat activități de poliție politică.**

4. Articolul 52 se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 52 - Pentru judecarea faptelor dezonorante care aduc prejudicii morale membrilor ordinului, altele decât cele prevăzute la art. 51 lit. a) și c), se constituie un Consiliu de Onoare pentru fiecare ordin.

5. La articolul 61, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹) cu următorul cuprins:

1¹) Mandatul de cancelar nu poate depăși 10 ani cumulativi.

6. La articolul 86, alineatul (3) se modifică cu următorul cuprins:

(3) În caz de vacantare a funcției de membru în Consiliul de Onoare, ceilalți membri ai Consiliului de Onoare vor alege dintre cavalerii ordinului respectiv o altă persoană, în termen de maximum 30 de zile de la data vacantării funcției.

Art. II - În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Cancelaria Ordinilor solicită o declarație pe propria răspundere fiecărui membru, în sensul că a avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia. Verificarea calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia se va face conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, cu modificările și completările ulterioare.

Art. III - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 10 martie 2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 3, după litera z) se introduce o nouă literă, lit. aa), cu următorul cuprins:

aa) persoanele decorate de către Președintele României în temeiul Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2. La articolul 5¹ alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

(1) Persoanele care au fost numite sau alese în una dintre demnitățile ori funcțiile prevăzute la art. 3 lit. i)-y), cele care dețin titlul de luptător pentru victoria Revoluției din decembrie 1989, cu excepția celor care, la data de 22 decembrie 1989, nu împliniseră vârsta de 16 ani și cele de la lit. aa) fac o declarație pe propria răspundere, conform modelului prevăzut în anexa la prezenta ordonanță de urgență, în sensul că au avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de

colaborator al acesteia. Verificarea calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia se face la cererea persoanelor interesate și/sau a autorităților, instituțiilor prevăzute la art. 3.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților și de Senat, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților,

Ludovic ORBAN

Președintele Senatului,

Anca Dana DRAGU